



اولین کنگره ملی سیمای سلامت خانواده

۱۳۹۹ شهریورماه ۲۵-۲۷ اردبیل، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، دانشکده پرستاری و مامایی

پی‌گیری اثر بخش در بیماران مزمن: یک مطالعه آنالیز محتوای کیفی

فاطمه ابراهیمی بلبل^۱، فاطمه الحانی^۲^۱ استادیار، گروه پرستاری دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی، اردبیل، ایران.^۲ دانشیار، گروه پرستاری دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

زمینه و هدف: امروزه افزایش ابتلا به بیماری‌های مزمن روند سریعی دارد و یکی از موقعیت‌های چالش برانگیز زندگی انسان‌ها و مشکل عمده بهداشت جامعه جهانی امروز است. این بیماران معمولاً با دامنه وسیعی از مشکلات و عوارض جسمی، روانی و اجتماعی روبرو هستند که منجر به کاهش نقش‌ها، فعالیتها و تغییر در ارتباطات اجتماعی می‌شود و انجام فعالیت‌های قبلی بیمار را نیز مشکل یا غیرممکن می‌سازد. این بیماران در مواجهه با بیماری و مشکلات ناشی از آن، نیازهای متفاوتی را تجربه می‌کنند که از مهم‌ترین آن‌ها امر پی‌گیری می‌باشد. مطالعه حاضر با هدف تبیین پی‌گیری اثر بخش در بیماران مزمن انجام گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر، یک مطالعه کیفی از نوع تحلیل محتوای کیفی می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختارمند با مشارکت ۲۲ بیمار مزمن، مراقب و کادر سلامت انجام شد. نمونه‌گیری با روش هدفمند و از مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل صورت گرفت و هم‌زمان با جمع‌آوری داده‌ها، با استفاده از روش تحلیل محتوای قراردادی، تجزیه و تحلیل انجام شد.

یافته‌ها: از تحلیل داده‌ها، تعداد ۶۱ کد اولیه در زمینه پی‌گیری اثر بخش در بیماران مزمن استخراج گردید. که این کدها پس از تحلیل در زیر طبقات "تلاش پی‌گیرانه برای جمع‌آوری اطلاعات"، "وجود موانع پی‌گیری مؤثر"، "اتخاذ رفتارهای بهداشتی پی‌گیرانه"، "پی‌گیری برای پیش‌گیری از تشديد عوارض" و "پیگیری برای ارتقای سطح سلامت خود" قرار گرفتند. به طوری که پی‌گیری از نظر مشارکت‌کنندگان عبارت بود از تلاش مداومی که بیمار مزمن با وجود موانع پی‌گیری، با جمع‌آوری اطلاعات در مورد بیماری، اتخاذ رفتارهای بهداشتی برای پیش‌گیری از تشديد عوارض و ارتقاء سطح سلامت خود، به طور پی‌گیرانه انجام می‌دهد.

نتیجه‌گیری: از دیدگاه بیماران مزمن، پی‌گیری اثر بخش جایگاه ویژه‌ای دارد که بر جنبه‌های مختلف رفتارهای پی‌گیرانه مثل مراجعه به موقع به مراکز درمانی، انجام به موقع توصیه‌های پزشک و جمع‌آوری اطلاعات در مورد روش‌های درمانی، روند زندگی با بیماری و رژیم غذایی و درمانی تأکید کرده است. یافته‌های حاصل از این مطالعه، ابعاد جدیدی از پی‌گیری را نشان داد که این ابعاد در نهایت می‌توانند موجب ارتقاء سلامتی این بیماران شوند.

واژه‌های کلیدی: پی‌گیری اثر بخش، توانمندی، بیماران مزمن، تحلیل محتوا